

# GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAN

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy  
wychodzący co sobota

## OD REDAKCJI

Wszystkim Czytelnikom, Przyjaciółom i Sympatykom naszego pisma z okazji Świąt składamy serdeczne życzenia.

## Rynek kredytu długoterminowego

Na odbytym w tych dniach nadzwyczajnym zebraniu pełnomocników Towarzystwa Kredytowego m. st. Warszawy prezes dykcji Towarzystwa p. Ignacy Matuszewski, omawiając sprawę emisji 5 milionów zł. listów zastawnych, wspomniał, że normalna działalność Towarzystwa będzie mogła być podjęta, gdy sytuacja naszego rynku giełdowego i pieniężnego stanie się normalna.

Niedawno również na konferencji, odbytej w poznańskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej obecny tam prezes Banku Gospodarstwa Krajowego dr. Górecki oświadczył, gdy przedstawiciele przemysłu, handlu i rzemiosł domagali się kredytu długoterminowego, że udzielenie tego rodzaju kredytu będzie wtedy tylko możliwe, gdy stworzony zostanie w Polsce rynek lokacyjny.

Powyższa opinia dwóch wybitnych reprezentatów naszego aparatu finansowego nie zawiera nic takiego, co by stanowiło niespodziankę. Poglądy, zgodne z tą opinią, powtarzane były niezliczone razy i tkwią w umysłach wszystkich, którzy stykają się

ze sprawami gospodarczymi w praktyce i teorii, jako fakt bezsporny, powszechnie uznany.

Jeżeli jednak poglądy te są tak rozpowszechnione, to niezmiernie rzadkie są próby wytłumaczenia tego faktu, który polega na nieistnieniu u nas rynku lokacyjnego, a jeszcze radsze są próby wskazania środków, któreby zaradziły takiemu stanowi rzeczy. Nie dlatego tak się dzieje, że stan ten uważany jest za obojętny czy nieszkodliwy, lecz dlatego zapewne, że po czytywany jest niejako za skutek „force majeure” — niekąd — za dopust boży, przeciw któremu nawróżno byłoby się bronić. Nie pozostaje za tym nic innego jak czekać, aż przejdzie, usunięty przez stopniową poprawę położenia ekonomicznego i finansowego kraju, przez odrodzenie się jego sił gospodarczych. Gdy kapitały u nas wzrosną, gdy ubóstwo ich przestanie być tak dokuczliwe jak obecnie, — wtedy dopiero mają znowu powstać warunki, w których utworzy się, jak niegdyś, rynek lokacyjny, długoterminowy.

Jest to rzetelna prawda, która jednak nie daje wytłumacze-

nia, dlaczego taki stan rzeczy jeszcze nie nastąpił, i nie wskazuje sposobów, które by go wytworzyły lub tylko przyspieszyły. Nie ulega przecież wątpliwości, że oszczędności w kraju naszym nieprzerwanie narastają, że ogólna suma wkładów różnych rodzajów zwiększa się z każdym miesiącem. Jest rzeczą również bezsporną, że od dłuższego już czasu trwa stopniowa, ale nieustanna poprawa w dziedzinie produkcji, wymiany, obrotów towarowych i finansowych. Wiadomo także, że w ciągu szeregu ostatnich lat emitowane były u nas w kraju setki milionów złotych pod postacią publicznych pożyczek długoterminowych.

Dlaczego więc jest prawdą, że rynek lokacyjny u nas nie istnieje, że nie tylko emisje spółek akcyjnych nie zjawiają się na rynku, lecz działalność emisyjna naszych towarzystw kredytowych ustala zupełnie i towarzystwa te właściwie wykonywują czynności likwidacyjne: wypłacają odsetki i przyjmują raty amortyzacyjne od malejącej wciąż sumy listów zastawnych.

Przyczyna tego jest prosta. Jeżeli odrodzić się ma u nas rynek

lokacyjny, — wolny rynek prywatny kredytu długoterminowego, jest rzeczą konieczną, aby na rynek ten dopływać mogły bez przeszkody kapitały prywatne. I nie tylko — mogły, lecz i były ku temu pobudzone, skłaniane, zachęcane. Póki to nie nastąpi, rynek lokacyjny powstać u nas nie może.

Wiąże się to, rzecz prosta, z ogólną linią polityki pieniężno-kapitałowej. Ona musi planowo wspomnianą wyżej konieczność jako cel sobie założyć. Mówimy „musi” w sensie musu logicznego, który każe użyć środków do celu prowadzących, o ile cel chce się osiągnąć.

Niepodobna rozstrząsać tu zawilego problemu środków. Gości się jednak zaznaczyć, że niepodobna wyobrazić sobie istnienia normalnie funkcjonującego rynku kredytu długoterminowego wobec stopni procentowej tak wysokiej, jaka obecnie widzimy we wszystkich dziedzinach rynku pieniężnego i kapitałowego. Gdy kredyt krótkoterminowy na rynku zorganizowanym dochodzi do 9% w stosunku do firm nawet pierwszorzędných,

(d. c., na str. 2)

## ŻYRARDÓW

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW ŻYRARDOWSKICH, SPÓŁKA AKCYJNA

ZARZĄD W WARSZAWIE, ULICA TRAUGUTTA 8.

WYROBY LNIANE I BAWELNIANE

SKŁADY HURTOWE:

w POZNANIU, Stary Rynek 51, w LWOWIE, ul. Kopernika 4, w WILNIE, ul. Niemiecka 35, w KRAKOWIE, Mikołajska 6, w ŁODZI, ul. Piotrkowska 151, w GDAŃSKU, Hundegasse 96.

WŁASNY SKLEP DETALICZNY W WARSZAWIE

PL. MAŁACHOWSKIEGO Nr. 2.

gdy papiery procentowe przynoszą dochód kilkunastoprocentowy, trudno przypuścić, żeby były to warunki, które by mogły sprzyjać utworzeniu się u nas rynku lokacyjnego. Wszystkie bowiem działy czy dziedziny rynku pieniężnego i kapitałowego są ze sobą ściśle powiązane i polityka pieniężna i kredytowa, któraby założyła sobie jako cel odrodzenie kredytu długo terminowego, musiałaby skierować swe wysiłki na wszystkie te działy jednocześnie: zarówno na wkłady, jak i kredyt krótko terminowy oraz dochodowość papierów procentowych.

Niepodobna sobie również wyobrazić, aby odrodzenie, o którym mowa, mogło nastąpić

przy skąpanym dopływie kapitałów. Obniżenie stopy procentowej byłoby zresztą pustym marzeniem, gdyby rynek nie był stale zasilany dostatecznie obfitym strumieniem kapitałów. Co więcej, należy sądzić, że ta obfitość musiałaby być zjawiskiem wstępnym, zasadniczym, którego wynikiem naturalnym i nieuniknionym byłoby dopiero potanie stopy procentowej.

Ażeby jednak takiemu dopływowi mogłoby być uczyniony użytek, musiałyby zniknąć wszelkie zapory, które dotychczas dopływ ten hamowały. Usunięcie jednej takiej zapory już nastąpiło. Budżet państwowy został zrównoważony, wskutek czego

ustało okresowe a nieustanne wchłanianie wszelkich wolnych funduszy przez pożyczki publiczne.

Nie dość na tym. Muszą być stworzone warunki, w których instytucje prywatne ześrodkowałyby u siebie wzmocniony dopływ funduszy prywatnych. Bankowość prywatna nasza jest zdrowa i nadaje się do tego w zupełności.

Co czynić należy, aby nasze banki podjęły normalną swą rolę zbiorników i rozdzielników kapitałów, wiadomo dobrze. Odnośne postulaty były nieraz formułowane, w sposób zaś dokładny na wielkiej Naradzie Gospodarczej wiosną tego roku.

Na razie, póki te postulaty nie zostaną spełnione, instytucje publiczne, w których prawie całkowicie koncentrują się oszczędności społeczeństwa, powinnyby zainicjować uruchomienie rynku lokacyjnego. Powinnyby one rozpocząć zakupy papierów procentowych na rynkach krajowych i przyczynić się przede wszystkim do obniżenia ich dochodowości. Jest to sprawa nader ważna, gdyż — jak to zresztą nieraz wyjaśniono — obniżona dochodowość tych papierów w sposób nieunikniony oddziaływałaby niwelacyjnie i zniżkowo na poziom stopy procentowej w ogóle.

N. E. L.

## Towarzystwo Kredytowe Miejskie w Warszawie

W dniu 15 b. m. odbyło się Nadzwyczajne Ogólne Zebranie pełnomocników Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Warszawie.

Zebraniu przewodniczył dr. Artur hr. Potocki, prezes Komitetu Nadzorczego Towarzystwa.

Po zagajeniu posiedzenia przewodniczący oddał hołd pamięci zmarłych w okresie od zebrania poprzedniego do chwili obecnej członków Towarzystwa co obecni uczcili przez powstanie.

Następnie prezes hr. Potocki wygłosił podniosłe przemówienie w związku z przypadającym obecnie jubileuszem 20-letniej owocnej pracy w Towarzystwie dra Józefa Zawadzkiego, członka Komitetu Nadzorczego, a od 1928 r. wiceprezesa tegoż Komitetu: „20 lat pracy twierdzi hr. Potocki — 20 lat wysiłku, długi okres czasu, zasługujący na naszą serdeczną wdzięczność“. Na słowa te sala odpowiedziała grzmiotem hucznych oklasków, wyrażając w ten sposób dowód sympatii i uznania, którym zresztą Jubilat cieszył się od rozpoczęcia swej pracy w Towarzystwie wśród licznych rzesz właścicieli nieruchomości warszawskich. Hr. Potocki wspominał o niezmordowanej pracy Jubilata w

1915 r. przy organizowaniu Komitetu dla wprowadzenia w życie samorządu m. Warszawy i następnie podczas okupacji, gdy stał na czele Komitetu wyborczego w 1916 r., zdolawszy skupić koło siebie przedstawicieli komitetu demokratycznego i żydowskiego, przez co wystawiona została wspólna lista wyborcza. Po wyborach dr. Zawadzki zostaje wybrany wiceprezesem Rady Miejskiej, a następnie — wiceprezydentem m. Warszawy. Dr. Zawadzki pełni wiele mandatów i wszędzie z zapalem broni spraw własności nieruchomości miejskiej czy to jako członek Komitetu Rozbudowy m. Warszawy, czy jako członek prezydium Związku Miast Polskich, czy też jako delegat na zjazd związku miast w Brukseli, Monachium, Bernie i Warszawie, czy wreszcie jako członek Państwowej Rady Samorządowej, Państwowej Rady Zdrowia, Państwowej Rady Ochrony Pracy, czy też jako członek Funduszu Bezrobocia. Również dr. Zawadzki opracowuje projekt sfiansowania budownictwa w Polsce, złożony władzom państwowym oraz zjazdowi międzynarodowemu budownictwa w Rzymie. Po nadto dr. Zawadzki zna

ny był w szerokich kołach stolicy jako założyciel Tow. Doraźnej Pomocy Lekarskiej, Związku Ochrony Kultury, Towarzystwa Higienicznego oraz jako bardzo czynny członek Polskiej Macierzy Szkolnej.

Hr. Potocki w ten sposób zakończył swe przemówienie: „Jeżeli usiłowałem wymienić taką ilość zajmowanych stanowisk i taką ilość lat włożonej pracy, to na to, że jeżeli raz minął ten piękny uśmiech życia, jakim jest młodość, warto jest wspominać, że życie się przeszło, oddając umysł i rozum ku pożytkowi innych. Za to od nas wszystkich należy się Panu Prezesowi gorąca wdzięczność i serdeczne „Szczęść Boże“ na przyszłość.“

Porządek obrad obejmował: a) ustalenie oprocentowania nowej emisji listów zastawnych w myśl § 19 p. 5 statutu,

b) uchwalenie regulaminu szacowania wartości nieruchomości w myśl § 19 p. 7 statutu.

Prezes Dyrekcji Towarzystwa, b. min. Ignacy Matuszewski, referował sprawę, objętą porządkiem dziennym. W dłuższym przemówieniu p. prezes między innymi wspominał, iż Towarzystwo wkrótce przestanie znajdować się w stanie likwidacji, gdyż

już niebawem podejmie normalną pracę.

Dotychczas bowiem czynności Towarzystwa polegały na pobieraniu należności za raty bieżące i ściąganiu zaległych, wypłaćcie za płatne kupony, przyjmowaniu listów zastawnych na spłatę pożyczek i t. p. Prezes uważa, że wprawdzie wracamy do warunków normalnych, lecz jeszcze nie zupełnie normalnych, gdyż ustawa o ochronie lokatorów oraz stan rynku giełdowego i kredytowego utrudniają prawidłowy rozwój działalności Towarzystwa. Po obecnej emisji w wysokości zł. 5 milionów, przeznaczonych na cele ograniczone, nastąpią niezawodnie dalsze emisje, o ile pojemność rynku na to pozwoli.

Co się tyczy kursu listów zastawnych sądzimy, iż te pięć milionów wpływać będą na rynek niezawodnie w niezbyt dużych partiach, nie mogą więc wywrzeć wpływu na kształtowanie się kursów, coż znaczy bowiem pięć milionów wobec znajdujących się w obiegu stukilkudziesiąt tysięcy.

Przemówienie prezesa Matuszewskiego było nader przychylnie przyjęte przez zebranych.

Wniosek zatem o ustaleniu wysokości oprocentowania nowej emisji w stosunku 5% został przyjęty.

Co się tyczy okresu umorzenia, to przypuszczalnie będzie 30 lat. Lecz tak oprocentowanie, jak i termin umorzenia podlega zatwierdzeniu Ministerstwa Skarbu, z którym władze Towarzystwa to uzgodnią.

Następny punkt porządku dziennego dotyczył uchwalenia regulaminu szacowania wartości nieruchomości.

Po krótkiej dyskusji i wyjaśnieniu dyrektora Pińkowskiego, projekt regulaminu został uchwalony. Zaznaczyć należy, iż projekt ten, opracowany przez wybitnych specjalistów, był rowany na przedwojennym regulaminie, który w swoim czasie był znakomicie ułożony, więc uzupełnienia dotyczyły jedynie różnych udoskonaleń, jakie od czasu wydania dawnego regulaminu do chwili obecnej zostały w budownictwie dokonane.

W końcu wpłynął wniosek władz Towarzystwa o przyznanie zasiłku w kwocie zł. 5000 na pomoc zimową dla bezrobotnych. Sumę powyższą uchwalono z warunkiem, że będzie wstawiona do budżetu na rok 1937.

### PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE, S. A.

Zakłady i Biuro Sprzedaży w Chrzanowie

Biuro Zarządu w Warszawie, ul. Marszałkowska 136

LOKOMOTYWY NORMALNOTOROWE

osobowe i towarowe

LOKOMOTYWY WĄSKOTOROWE

spalinowe i parowe o każdej mocy i dla wszelkich szerokości toru

LOKOMOTYWY KOPALNIANE

elektryczne i spalinowe

WALCE MOTOROWE

do budowy i konserwacji dróg szosowych

DREZYNY MOTOROWE

NARZĘDZIA

pomiarowe i warsztatowe do obróbki metali; frezy, rozwiertaki, gwintowniki, przymiary przesuwkowe, klucze francuskie i szwedzkie, wiertarki, imadła uchwyty samocentrujące i t.p.

## Wędrowki kapitałów międzynarodowych

W Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych odbył się wieczór dyskusyjny, na którym b. min. Hipolit Gliwic wygłosił bardzo ciekawy referat na temat „Wędrowki kapitałów międzynarodowych”. Prelegent w sposób bardzo przejrzysty nakreślił obraz zmian, jakie w dziedzinie wędrowki kapitałów międzynarodowych nastąpiły po wojnie światowej w porównaniu z okresem przedwojennym. Warto zaзначyć, że temat poruszony przez referenta stanowi poważną część rozważań, jakim autor poświęcił trzypięciotomowe dzieło, którego trzeci tom jest obecnie na wykończeniu.

Referent zauważył na wstępie, iż fikcją jest przypuszczenie, że istnieją obecnie państwa niezależne gospodarczo i samowystarczalne. Jeżeli się bowiem rozemyzimy po głębie ziemskim, nie znajdziemy bodajże państwa, któreby nie odczuwało braku choćby jednego elementu ze znanych trzech elementów składających się na wytwórczość. Są kraje, które mają wszystkie najważniejsze surowce i dostatek, a nawet nadmiar rąk roboczych, nie mają natomiast kapitałów pieniężnych, są inne, które mają znów dwa inne z powyższych elementów, brak im natomiast trzeciego.

Jeżeli chodzi o zagadnienie, które stanowi szczególny temat rozważań referenta, t. j. o odpływ kapitałów z krajów posiadających ich nadmiar do krajów odczuwających ich brak, to stwierdzić należy, że po wojnie światowej mamy trzy zaledwie kraje, które należy zaliczyć do bankierów świata. Są nimi: Wielka Brytania, Stany Zjednoczone i Francja. Są wprawdzie i inne jeszcze kraje wierzyielskie, otrzumujące z tytułu ulokowanych za granicą kapitałów pewne nadwyżki w stosunku do swego bilansu płatniczego w dziedzinie kapitałów, niemniej jednak kraje te zarówno ze względu na ciężar gatunkowy tych kapitałów, niewspółmiernie niższy, a jeszcze więcej ze względu na specyficzny charakter tych lokat nie mogą pretendować do roli bankierów świata w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Ze wspomnianych trzech krajów W. Brytania otrzymywała przeciętnie rocznie w pięcioleciu 1927—31 (lata wysokiej koniunktury i lata dopresji gospodarczej) z tytułu ulokowanych poza granicami kapitałów 1.127 milionów dolarów złotych, Stany Zjednoczone 700 milionów dolarów, a Francja 222 miliony dolarów.

Jeżeli obraz ten porównamy ze stanem przedwojennym, a bierzemy pod uwagę okres bezpośredni przed wybuchem wojny światowej, to miejsce Stanów Zjednoczonych, które przed wojną były krajem dłużniczym, zajmowały Niemcy.

Następujące zestawienie w milionach dolarów złotych daje nam dokładny obraz zmian co do lokaty kapitałów poza granicami krajów, jakie się dokonały po wojnie w porównaniu z okresem przedwojennym (pierwsza cyfra — przed wojną, druga w

nawiasie po wojnie): Wielka Brytania + 18.084 (+ 16.503), Francja + 8.683 (+ 4.662), Niemcy + 7.385 (— 5.717), Stany Zjednoczone — 2.875 (+ 15.170); razem przed wojną + 31.277, po wojnie + 30.618.

Jeżeli sposób ulokowania kapitałów, jak i motywy, które kierowały polityką tych lokat, poddamy głębszej analizie — to stwierdzimy szereg bardzo charakterystycznych i ciekawych momentów. W. Brytania ulokowała z 18 milionów dolarów przed wojną prawie połowę w koloniach i dominach własnych, 1/5 w Stanach Zjednoczonych, w innych krajach 28%, w Europie zaś tylko 4½%. Z tych lokat 70% przypada na przedsiębiorstwa prywatne, a tylko 30% na pożyczki państwowe i przedsiębiorstwa, jak byśmy to dziś nazwali, etatystyczne. Z tego rozdziału kapitałów widać jasno, że przy lokatach kapitałowych Wielka Brytania kierowała się przede wszystkim momentami gospodarczymi i to momentami z punktu widzenia jej wielkich interesów imperialnych. Ten stan rzeczy nie uległ zasadniczo zmianie po wojnie, gdyż ze

zmniejszonej nieco sumy lokat w porównaniu ze stanem przedwojennym przeszło połowa przy pada na dominia i kolonie, a na Europę po wyłączeniu akcji pożyczkowych o charakterze międzynarodowym przypada zaledwie 4%.

Francja lokowała swoje pożyczki przed wojną sub specie wybitnie politycznej, stojąc bowiem w obliczu depopulacji musiała szukać i zjednywać sobie sprzymierzeńców dla obrony bezpieczeństwa kraju. Ten stan rzeczy nie zmienił się po wojnie, gdyż udział poszczególnych państw w kapitałach ulokowanych przez Francję zagranicą nie stoi w żadnym stosunku, albo łagodniej mówiąc, we współmiernym stosunku do ich zdolności kredytowej i płatniczej, natomiast odpowiada zainteresowaniu Francji z punktu widzenia jej bezpieczeństwa.

Stany Zjednoczone przetrzywały się po wojnie, na skutek ogromnych zarobków w czasie wojny, z dłużnika w wielkiego bankiera świata, lokując bardzo poważne kapitały w Niemczech, które przy pomocy tych kapitałów przeprowadziły szereg inwe-

stycyj, podnoszących ich do roli mocarstwa politycznego i gospodarczego. Te Niemcy, dla których przed wojną lokata kapitałów poza granicami państwa stała się awangardą towaru niemieckiego, inżyniera niemieckiego i chemika niemieckiego, dziś, będąc krajem dłużniczym, nie płacącym długów, mogą dzięki kapitałom, jakie ściągnęły w szczególności ze Stanów Zjednoczonych, rozwijać w dalszym ciągu ekspansję gospodarczą w świecie.

Niepodobna nawet w obszernym streszczeniu podać te wszystkie ciekawe szczegóły i dane, jakie w swym referacie przedstawił b. min. Gliwic. W konkursie stwierdził, iż przykład Niemiec jest bardzo wymowny, podkreśla on bowiem zasadę, iż nie należy nigdy obawiać się zaciągania długów, jeżeli kapitały w tej formie uzyskane przyczynić się mogą do rozwoju potęgi gospodarczej kraju. Wartości bowiem stworzone pozostała, możliwości stąd wywodzące się mogą być wykorzystane, a tego obrazu nie osłabia bynajmniej poważnie moment pogorszzonego na papierze bilansu.





DYWANY Z PÓŁKSIĘŻYCEM



FABRYKA DYWANÓW

MAYZEL i S-ka

wł. D. MAYZEL

Łódź, ul. Gdańska 130,

Telefon 134-56

Rachunek żyrowy w Banku Polskim  
Rachunek czekowy w P.K.O. 62997  
Adres telegr.: MAYKO, ŁÓDŹ

**Przedmioty fabrykacji:**

Dywany i chodniki wełniane strzyżone (Axminster) we wzorach wschodnich, stylowych i nowoczesnych; dywany i chodniki wełniane żakardowe; dywany i chodniki jutowe; chodniki konopne z krajowego surowca.

## Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu Sp. Akc.

Pierwszym, który w roku 1889 wynalazł sztuczny jedwab, był arystokrata francuski, Hilary hr. de Chardonnet. Przez szereg lat przemysł włókienniczy, zwłaszcza w Polsce, odnosił się do tego sztucznego włókna z dużym zastrzeżeniem. Znany nam jest fakt, że pierwsze wzory przędzy w taśmach, które nadeszły do Warszawy koło roku 1896 (prześlane przez samego wyznalczcę nieistniejącemu już obecnie do mowi handlowemu „Roman Rubinstein”) zostały po licznych próbach dokonanych w fabrykach tutejszych (Kazarnowski i Synowie, Salzman etc.) zwrócone jako nieodpowiadające swemu przeznaczeniu. Po 25 letniej chlubnej egzystencji Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, stwierdzić można, że wynalazek sztucznego jedwabiu był istną rewelacją w dziejach włókiennictwa, a rozwój tej fabryki wielkim dobrodziejstwem dla kraju, który zwolnił nas w 9/10 od importu zagranicznego jedwabiu.

Jak już wspomnieliśmy upłynęło właśnie 25 lat od chwili, gdy w Tomaszowie Mazowieckim rzucono pierwsze podwaliny pod nową placówkę przemysłową.

Na zebraniu odbytym w Brukseli w r. 1904 poświęconym sprawie ufundowania fabryki w Rosji, inżynier Feliks Wiślicki, ówczesny dyrektor techniczny fabryki w Tubize, wystąpił z propozycją wybudowania wy-

twórni sztucznego jedwabiu na terenie Polski, zwracając uwagę, że polski robotnik jest bardziej wykwalifikowany, niż rosyjski, że przemysł mechaniczny w Polsce z łatwością może zaopatrzyć nową fabrykę w potrzebne maszyny, że wreszcie klimat w Polsce jest łagodniejszy, niż w guberniach rosyjskich. Argumenty inż. Wiślickiego przemówiły do przekonania wszystkim obecnym na zebraniu i przesądziły sprawę na korzyść Polski.

Do wyboru odpowiedniego terenu wydelegowano inż. Wiślickiego, który jako emigrant polityczny, musiał odbyć podróż do kraju za paszportem swego przyjaciela belgijskiego. Jednakże już w następnym roku 1905, wskutek niepewnej sytuacji politycznej w kraju, kapitaliści francuscy i belgijscy zniechęcili się do powziętego projektu. Po sześcioletnich pertratacjach ze strony fabryki w Tubize z kapitalistami polskimi pp. Stanisławem Rotwanden, Stanisławem Landauem, Aleksandrem i Feliksem Landsbergami i Dyr. Henrykiem Majmonem na czele, zostało utworzone w r. 1911 Towarzystwo Akcyjne Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu z kapitałem 1.125.000 rb. z czego 2/3 wnieśli kapitaliści polscy, resztę zaś stanowił udział fabryki belgijskiej jako równoważność pomocy technicznej.

Kierownictwo tej nowej placówki powierzono Dyr. technicznemu fabryki w Tubize inż. Fe-

likowski Wiślickiemu. Działalność inż. Feliksa Wiślickiego, który przy boku hr. de Chardonnet tworzył przemysł sztucznego jedwabiu, związana jest z rozwojem tego przemysłu w ogóle, a w Polsce w szczególności.

Inż. Wiślicki wspomina, że z początku całodzienna produkcja sztucznego jedwabiu w pierwszej doświadczalnej fabryce w Kessel Spreitenbach wynosiła za ledwie 7 kg. dziennie, podczas gdy obecnie Tomaszowska Fabryka wytwarza dziennie przeszło 12 tys. kg. przędzy sztucznego jedwabiu.

Pod kierownictwem Dyr. Wiślickiego i inż. Michała Hertza przystąpiono w szybkim tempie do uruchomienia nowej fabryki, obliczonej na produkcję dzienną 400 kg. jedwabiu, która w roku 1913 dochodzi już do 800 kg. dziennie. Wojna światowa zahamowała rozwój fabryki, która na samym początku została zajęta przez wojsko niemieckie. Był nawet moment, kiedy władze pruskie zaarrestowały Dyr. Wiślickiego i inż. Hertza. Po zajęciu Warszawy władze okupacyjne zarekwirowały surowiec i sprzęt techniczny fabryki w tem 300.000 litrów spirytusu i eteru.

Dyr. Wiślicki postanawia jednak ratować fabrykę i na terenie jej, zamiast sztucznego jedwabiu, zaczął produkować węgiel drzewny, oleje etc. Po wyjściu Niemców z kraju fabryka sztucznego jedwabiu przedstawia o-

braz rozpaczliwy. Co gorsza, wszelkie fundusze pieniężne były zupełnie wyczerpane. Przy pomocy Dyr. handlowego fabryki w Tubize p. G. Popeliera, zdolano przeprowadzić nową emisję akcji, dzięki czemu już 1 sierpnia 1920 roku fabryka wznowiła systematyczną produkcję sztucznego jedwabiu. Po dwuletniej wyteżonej pracy, produkcja wzrosła z 12.000 na 241.000 kg. rocznie. Tomaszowska przędza zyskuje zagraniczne rynki.

Pomimo kryzysu, trwającego od 1930 roku, wytwórnia Tomaszowska rozwija się w dalszym ciągu i eksportuje poważne ilości jedwabiu sztucznego do Rumunii, Węgier, Austrii, Czechosłowacji, Szwecji, Szwajcarii, Finlandii, Norwegii, Palestyny, Egiptu, Australii i Chin.

Tomaszowska Fabryka przyczyniła się w znacznym stopniu do zajęcia przez Polskę 8 miejsc w światowej produkcji sztucznego jedwabiu.

### Z instytucji kredytu długoterminowego Poznańskie Ziemstwo Kredytowe.

Stan obiegu listów zastawnych w dniu 30 listopada 1936 r.

- a) 4% złotowe konwersyjne zł. 28.645.900.—
- b) 4½% złotowe seria L. zł. 58.071.000.—
- c) 4½% złotowe z złocie ser. K. z 1933. zł. 19.991.117.20.

**Z ŻYCIA SPÓŁEK AKCYJNYCH.****Spółka Akcyjna Fabryki Portland Cementu  
„SZCZAKOWA”**

Dnia 16 grudnia 1936 r. pod przewodnictwem p. Prezesa Karola Sachsa odbyło się w Warszawie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszów Spółki Akcyjnej Fabryki Portland — Cementu „Szczakowa”, reprezentujących 85% kapitału akcyjnego.

Na zgromadzeniu tym został jednogłośnie zatwierdzony zrealizowany bilans Spółki za rok 1935, oraz dokonano w trybie

§ 16 (3) statutu Spółki wyborów nowej Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Nowa Rada Nadzorcza składa się z 7 członków, a Komisja Rewizyjna z 5 członków.

Do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej weszło po 2-ech przedstawicieli, reprezentujących mniejszość, wybranych w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

**GRZAŁKA  
ELEKTRYCZNA**

zagrzewa  
w minutę

małe ilości wody  
do golenia  
lub  
do płukania ust

**Konkurs publicystyczny P. K. O.**

Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie przy czynnym współudziale Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych ogłasza niniejszym konkurs na najlepszy artykuł na temat: „Zadania społeczne i gospodarcze kapitałów gromadzonych w P.K.O.”.

Warunki konkursu są następujące:

1. Do konkursu dopuszczone będą tylko artykuły drukowane w prasie codziennej, periodycznej i fachowej, wychodzącej na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska, w dowolnych językach, w czasie od chwili otwarcia niniejszego konkursu do jego zamknięcia.

2. Wymiar artykułu zostaje określony na co najmniej 150 wierszy jednoszpaltowych.

3. Za najlepszy artykuł zostaną przyznane nagrody:

- I. jedna zł. 1.000.—
- II. jedna zł. 700.—
- III. dwie po zł. 500.—
- IV. trzy po zł. 300.—
- V. cztery po zł. 100.—

Prace nagrodzone stają się własnością P.K.O.

4. Sąd konkursowy składać się będzie z trzech osób, a mianowicie: a) przewodniczącego jury, b) delegata Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych, c) delegata P.K.O.

5. Termin nadsyłania prac — do 1 lutego 1937 r. włącznie.

6. Prace mają być nadsyłane

pod adresem P. K. O., wydział ekonomiczny, Warszawa, w kopercie, zawierającej 3 egzemplarze pisma, które umieściło konkursową pracę, a prócz tego załakowaną kopertę, w której będzie podane imię i nazwiska autora. Zarówno praca, jak i załakowana koperta mają być opatrzone identycznym godłem.

7. Termin ogłoszenia wyników

konkursu został ustalony na dzień 1 marca 1937 roku.

Wszelkich informacji w sprawie konkursu udziela wydział ekonomiczny P.K.O. oraz sekretariat Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych w Warszawie, Marszałkowska 95, V p. tel. 9.90-01 lub 9.92-92 w godzinach od 13 do 15-ej.

**ZAKŁADY ŻYRARDOWSKIE**

Zgodnie z układem, zawartym niedawno pomiędzy rządem polskim a rządem francuskim, dokonano 18 grudnia 1936 r. w Paryżu wręczenia przedstawicielom rządu polskiego 96089 akcji Towarzystwa Zakładów Żyrardowskich. Akcje te, które rząd polski nabył za cenę 45 milionów fr. fr., stanowią 64 proc. kapitału akcyjnego Towarzystwa.

Wskutek transakcji wyżej wymienionej grupa Boussaca przekazała się obecnie wszelkich pretensyj do zakładów Żyrardowskich i anulowała swoje wierzytelności, figurujące w bilansie zakładów w sumie 10.5 miliona zł.

Również w konsekwencji tego załatwienia wszystkie skargi sądowne mniejszości akcjonariuszów polskich, wytoczone grupie francuskiej, stały się bezprzedmiotowe.

W ten sposób cała sprawa żyrardowska i wszystkie kroki są-

dowe z tym związane, są ostatecznie zlikwidowane ku całkowitemu zadowoleniu obu rządów, które, pragnąc utrzymać dobre stosunki między Polską i Francją, uznały takie załatwienie tej sprawy za niezbędne i ze wszelkich miar celowe.

**Z Banku Polskiego**

bilans za I dekadę grud. 1936 r.

W pierwszej dekadzie grudnia zapas złota powiększył się o 3,2 mln. zł. do 382.5 mln. zł., a

stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 1.2 mln. zł. do 26.4 mln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów zmniejszyła się o 7.8 mln. zł. do 810.0 mln. zł., przy czym portfel wekslowy spadł o 10.6 mln. zł. do 676.7 mln. zł. a stan pożyczek zabezpieczonych zastawami obniżył się o 21.9 mln. zł. do 86.3 mln. zł., natomiast portfel zdyskontowanych biletów skarbowych powiększył się o 24.7 mln. zł. do 47.0 mln. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 3.9 mln. zł. do 47.4 mln. zł.

Pozycje „inne aktywa” i „inne pasywa” uległy wzrostowi, pierwsza o 8.4 mln. zł. do 185.1 mln. zł., druga zaś o 2.0 mln. zł. do 335.5 mln. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania powiększyły się o 30.0 mln. zł. do 251.3 mln. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 22.8 mln. zł. do 1.009.7 mln. zł.

Pokrycie złotem wynosi 32.93 procent.

Stopa dyskontowa 5 proc., stopa od pożyczek zastawowych 6 proc.

**ROMAN TAUBENFELD i Syn**

egzyst. od 1899 r.

PRZEDSTAWICIELSTWO PRZĘDZY BAWĘLIANEJ

od Nr. 8 do Nr. 240

Lnianej, Pakulanej, Surowej,

Blichowanej i Kolorowej.

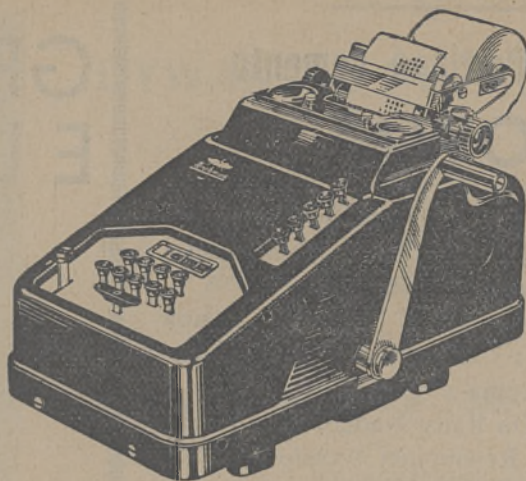
Warszawa I, Tłomackie 1.

Telefony: 522-98, 522-99.

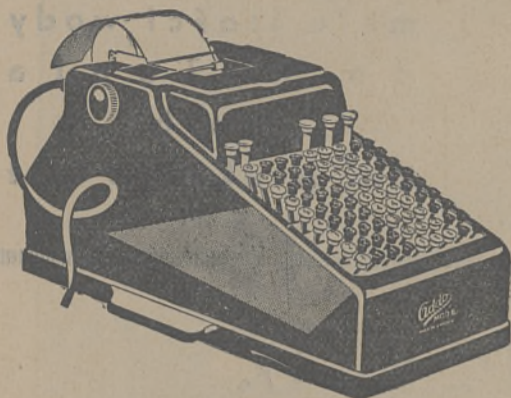
## NIEZASTĄPIONE W PRACY BUCHALTERYJNEJ

szwedzkie maszyny licząco-zapisujące  
z bezpośrednim odejmowaniem.  
Modele ręczne i elektryczne.

POKAZY, PRÓBY I OFERTY  
na każde żądanie



MASZYNA DZIESIĘCIKLAWISZOWA  
ARITHMOS  
model ręczny



A D D O  
MASZYNA PEŁNOKLAWISZOWA  
model elektryczny

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ  
**TEOFIL GLOCER i SYN**  
WARSZAWA, KRAK.-PRZEDMIEŚCIE 7  
tel. 236-69 i 502-91.

Przedstawicielstwa we wszystkich większych miastach Polski

Kto posiada  
papiery wartościowe  
winien prenumerować  
„Gazetę  
Giełdową  
i Losowań”  
by uniknąć strat.

# Składajcie ofiary na pomoc zimową

## Konto P. K. O. 70.200

Ku uwadze banków, domów bankowych, kantorów wymiany,  
komunalnych kas oszczędności, spółdzielni kredytowych,  
posiadaczy papierów wartościowych i t. p.

**REDAKCJA GAZETY GIEŁDOWEJ I LOSOWAŃ**  
WARSZAWA, AL. JEROZOLIMSKA Nr. 93. TELEFON 6.38-19

zawiadamia instytucje i osoby zainteresowane, iż wyszła z druku księga

**„WYKAZ ZASTRZEŻONYCH POLSKICH PAPIERÓW PROCENTOWYCH”,**  
zawierająca zastrzeżenia do 30 czerwca 1936 r. Dalsze zastrzeżenia są stale zamieszczane  
w tygodniku „Gazeta Giełdowa i Losowań”.

Ponadto w „Wykazie” zamieszczone są dodatki:

- a) zastrzeżone akcje, notowane na giełdach krajowych,
- b) spis wszystkich banków, domów bankowych, kantorów wymiany oraz komunalnych kas oszczędności.

Niezależnie od tego przy wszystkich papierach procentowych są zamieszczane wzmianki o celach emisji, plany amortyzacyjne i wygranych oraz pozostawione są odpowiednie miejsca rezerwowe na dalsze zastrzeżenia.

O celowości wydawnictwa tego wydały przychylne opinie: Związek Banków w Polsce, Związek Bankierów w Polsce, Prezes Rady Giełdy Pieniężnej w Warszawie oraz Komunalna Kasa Oszczędności miasta st. Warszawy.

Nabyć można w godzinach biurowych: w Związku Banków w Polsce, Warszawa, ul. Jasna № 8, w Związku Bankierów w Polsce, Warszawa, ul. Śto-Krzyska № 25 oraz w kancelarii Giełdy Pieniężnej w Warszawie, ul. Królewiska 12/14. Od godz. 16—18: w Redakcji Gazety Giełdowej i Losowań, dokąd kierować należy zamówienia.

Komplety Gazety od 1 lipca b. r. są do nabycia w Redakcji.

Cena egzemplarza zł. 25

# Giełda Pieniężna w Warszawie

w listopadzie 1936 r.

Jak widać z wykazu statystycznego biura Giełdy Pieniężnej w Warszawie, obroty ogólne w listopadzie r. b. w stosunku do obrotów październikowych spadły o przeszło 29%. Gdy bowiem w październiku zawarto 5350 transakcyj na sumę zł. 50.416.236, w listopadzie — 3793 na sumę zł. 35.510.817.

W działach poszczególnych obroty tak się przedstawiają:

a) **Waluty zagraniczne** — zł. 26.950.909 (zł. 37.773.590). Transakcyj dokonano 828 (992). Obroty w ten sposób zmniejszyły się o 48%.

b) **Papiery procentowe** — zł. 7.460.252 (zł. 9.803.591). Transakcyj dokonano 2275 (3003). Obroty więc zmniejszyły się o 24%.

Z obrotów listopadowych papierami państwowymi na pożyczki państwowe przypada zł. 5.296.480 (zł. 6.004.197), na listy zastawne i obligacje banków państwowych zł. 541.323 (zł. 592.976), na listy zastawne towarzystw kredytowych zł. 1.512.790 (zł. 2.757.826) oraz na obligacje m. st. Warszawy zł. 109.659 (zł. 147.209).

c) **Akcje** — zł. 1.099.656 (zł. 2.839.055). Transakcyj dokonano 690 (1355). Obroty więc zmniejszyły się o przeszło 60%.

**Uwaga.** Cyfry w nawiasach dotyczą danych za październik r. b.

W dziale dewiz zagranicznych kolejność obrotów była następująca:

Londyn — zł. 10.445.151 (38,8%), Nowy - Jork — zł. 6.988.723 (25,9%), Paryż — zł. 3.091.529 (11,5%), Bruksela — zł. 2.235.143 (8,3%), Praga — zł. 1.271.420 (4,7%), Amsterdam — zł. 1.216.471 (4,5%), Sztokholm — zł. 775.451 (2,9%), Wiedeń — zł. 386.100 (1,4%), Zurich — zł. 262.472 (1%), Oslo — zł. 107.113 (0,4%), Gdańsk — zł. 59.000 (0,2%), Mediolan — zł. 41.179 (0,2%), Berlin — zł. 40.137 (0,1%), Kopenhaga —

zł. 26.100 (0,1%), inne — zł. 4.920.

W dziale pożyczek państwowych obroty były następujące:

7% Poż. Stabilizacyjną — zł. 3.032.314, 3% Prem. Poż. Inwestycyjną I i II-em. — zł. 1.309.557, 6% Poż. Dolarową — zł. 292.854, 5% Poż. Konwers. — zł. 282.091,

Dolarówką — zł. 263.825, 5% Konwersyjną Poż. Kolejową — zł. 115.839.

Z obrotów ogólnych listami zastawnymi i obligacjami banków państwowych, przypada na Bank Gospodarstwa Krajowego zł. 439.623 oraz na Państwowy Bank Rolny — zł. 101.700

W dziale prywatnych papierów lokacyjnych obroty były następujące:

Z listów zast. funtowych Tow. Kred. Przemysłu Polskiego obrót 7% wyniósł zł. 4.400 — 8% — zł. 101.081.

Z listów zast. Tow. Kred. Ziemskich przypada na 4% list. zast. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie S. VI zł. 14.537, na 4½% S. V — zł. 457.295. Z list. zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego przypada na 4½% serii L. — zł. 105.859 oraz na 4½% serii K. w złocie — zł. 40.514.

Z list. zast. Tow. Kred. Miejskich przypada na list zast. Tow. Kred. Miejskiego w Warszawie: 4½% — zł. 60.752, 5% zł. 100.904 oraz 5% z 1933 r. — zł. 521.729.

Z list. zast. prowincjonalnych tow. kred. miejskich przypada na 5% z 1933 roku miast: Częstochowy — zł. 19.297, Lublina — zł. 1.903, Łodzi — zł. 47.444, Piotrkowa — zł. 6.801, Radomia — zł. 22.301, Siedlec — zł. 5.257, oraz na inne dawnych emisji — zł. 2.716.

Obroty obligacjami m. st. Warszawy były następujące: 5½% — zł. 2.600 oraz 6% — zł. 107.059.

W dziale akcyj obroty były następujące:

**Przemysł metalowy:** — zł. 224.879 (20,4%), z których przypada na Modrzejowskie — zł. 4.551, Norbliny — zł. 31.058, Ostrowieckie — zł. 86.486 oraz na Starachowice — zł. 102.784.

**Przemysł maszyn i elektr.:** — zł. 190.492 (17,3%). Wyłącznie Lilpopy.

**Górnictwo:** — zł. 22.830 (2,1%). Wyłącznie Warsz. Tow. Kop. Węgla.

**Przemysł spożywczy:** — zł. 115.370 (10,5%), z których przypada na Warsz. Tow. Fabr. Cukru — zł. 82.218 oraz na Habermuscha — zł. 33.152.

**Banki:** — zł. 546.085 (49,7%). Wyłącznie Bank Polski.

## BANK

M I E S I Ę C Z N I K  
POŚWIĘCONY BANKOWOŚCI I  
ZAGADNIENIOM FINANSOWYM  
WYDAWNICTWA ROK V.

ADRES REDAKCJI  
I ADMINISTRACJI:

WARSZAWA  
NOWY ŚWIAT 7 m. 39

### Z A W I E R A:

artykuły, sprawozdania, kronikę, przegląd bibliografii i prasy z zakresu pieniążnictwa i kredytu, organizacji i techniki bankowej.

### P O D A J E:

systematyczny przegląd i oświetlenie wszystkich wydarzeń i zagadnień, mających związek z bankowością i rynkiem pieniężno - kapitałowym w Polsce i za granicą.

P r e n u m e r a t a  
roczna wynosi 18 zł.,  
półroczna 9 zł. Numer  
pojedynczy zł. 1,50. Dla  
pracowników bankowych  
prenumerata roczna 12 zł.  
półroczna 6 zł.

## Nowoczesne Sanatorium D-ra T. Cybulskiego w Rabce

W najwyższym i najpiękniejszym punkcie zdrojowiska Rabka, na wysokości 550 m. n. p. morza, w cudnym parku świątkowym, znajduje się nowoczesne Sanatorium d-ra Teodora Cybulskiego, przeznaczone głównie, jakkolwiek nie wyłącznie, do leczenia dzieci i młodzieży. Zakład znajduje się pod opieką właściciela d-ra Cybulskiego, który młodocianym pacjentom poświęca całą swą wiedzę i całe serce. Naczelnym lekarzem Sanatorium posiada do pomocy asystenta oraz zawodowe pielęgniarki i wychowawczynie.

Leczenie w Zakładzie jest przede wszystkim klimatyczne i dietetyczne; naturalne kąpiele solankowe, jodobromowa solanka rabczańska, inhalacje solankowe, lampy kwarcowe, zabiegi wodolecznicze, masaże.

Sanatorium mieści się w budynku dwupiętrowym z cegły i

żelazobetonu; ogrzewanie centralne wraz z właściwościami klimatu, umożliwia całoroczne leczenie.

Pokoje dla pacjentów wychodzą tylko na południe, każdy pokój posiada własny balkon, a z balkonów tych rozciąga się

wspaniała panorama na Gorce i Babią Górę.

Wszelkie najnowsze zdobycze budownictwa znalazły zastosowanie przy budowie Sanatorium.

Zaznaczyć wypada, że Sanatorium D-ra Cybulskiego jest

jednym z najbardziej nowoczesnych i najlepiej przygotowanych na leczenie dzieci i młodzieży w całej Europie środkowej.

Sanatorium bezwzględnie nie przyjmuje chorych na gruźlicę i choroby umysłowe.

K.

## STANIOLFOL

PIERWSZA POLSKA FABRYKA STANIOLU  
Warszawa, ul. Łucka 11, telefon 6-55-89

produkuje folie białe, kolorowe, deseniowane, wzorzyste, drukowane oraz podklejane (kaszyrowane) papierem wszelkiej grubości i jakości; własna walcownia folii.

# Giełdy pieniężne

## Warszawska.

(14.XII — 21.XII).

Niewyraźna atmosfera polityczna, nadchodzący okres świąteczny oraz kończący się rok — o to wszystko są przyczyny, nie sprzyjające rozwojowi operacji giełdowych. Wobec tego zupełnie wydaje się normalnym, że obroty poważnie się skurczyły (z wyjątkiem 7% Poż. Stabilizacyjnej) na rynku papierów wartościowych.

W dziale dewiz zagranicznych przeważał nastrój słaby. Dewizy na Mediolan, Nowy-Jork, Paryż, Pragę i Zurich były słabsze, w przeciwieństwie do zwykujących na Amsterdam i Londyn i ściśle z nim związanymi dewizami państw skandynawskich. Dewizy na Berlin i Brukselę pozostały bez zmiany.

W dziale pożyczek państwowych złotowe drobne wykazały straty, z wyjątkiem 5% Poż. Konwersyjnej, którą ceniono nieco wyżej. Dolarowe miały wybitnie niską tendencję, zwłaszcza 7% Poż. Stabilizacyjną, której podaż znacznie przewyższała popyt. Kurs obniżył się o 15 punktów.

Obroty pożyczkami dolarowymi miały charakter prawie wyłącznie spekulacyjny.

Z prywatnych papierów lokacyjnych głównie się interesowano 4 1/2% list. Ziemiakami serii V oraz 5% list. zast. m. Warszawy z 1933 r., kursy osiągnęły drobne wyższości.

Listy zast. prowincjonalne oraz obligacje m. st. Warszawy drobne wykazały wahania przy bardzo ograniczonych obrotach.

## Ruch kursów.

### Dewizy

Amsterdam 289,10 — 290,70 — 290,30, Berlin 212,36, Bruksela 89,60 — 89,65, Kopenhaga 116,15 — 116,50 — 116,35 Londyn 26,02 — 26,06 — 26,01, Mediolan 28,05 — 28,02, Nowy-Jork 5,30 1/2 — 5,30 3/8 — 5,29 3/4, Kابل 5,30 3/4 — 5,30, Oslo 130,75 — 131,10 — 130,70, Paryż 24,76 — 24,80 — 24,74, Praga 18,74 — 18,60, Sztokholm 134,20 — 134,55 Zurich 121,95 — 121,90.

**Pożyczki państwowe:** 3% Prem. Poż. Inwestycyjna I-em 66,25—66,50—65,75 (serie 82—82,50 — 81,50), II-em 65,50 — 64,50—64,75, (serie 80—79), Dolarówka 47 — 46,50, 5% Poż. Konwersyjna 50,25 — 51,50, 5% Konwers. Poż. Kolejowa 49, 6% Poż. Dolarowa 62,25 — 62,50 — 62, 7% Poż. Stabilizacyjna w odcinkach po dol. 1000 i dol. 500 — 461 — 450 (po dol. 100 — 460).

**Prywatne papiery lokacyjne:** Listy zast. funtowe Tow. Kred. Przem. Polsk.: 7%—78,50, 8% — 91, 4 1/2% listy zast. Tow. Kred. Ziem. w Warszawie seria V — 47,50—46,75—48, listy zast. Poznańskiego Tow. Kred. 4 1/2% seria L. — 44, 4 1/2% serii K. 44,50—44,75, listy zast. Tow. Kred. Miejskiego w Warszawie: 4 1/2% — 52—52,50 — 51,75, 5% — 54,50 — 55,75, 5% z 1933 r. — 53 — 54 — 53,75 (mniejsze odcinki 53,75 — 54), 5% listy zast. z 1933 r. m. Kalisza — 44, Lublina — 43,50, Piotrkowa — 44,75, Siedlec — 28,50. Obligacje m. st. Warszawy: 6% VI poź. — 59, 6% VIII i IX poź. — 55,25 — 54,50 — 55,50, 5 1/2% VII poź. 51.

**Akcje:** Bank Polski 107—105, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 28—28,25, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 14,50, Lilpop 13,50 — 13,60—13,50, Norblin 55, Ostrowiec 25—26 — 25,50, Starachowice 32,50 — 33 — 32,75.

## Banknoty zagraniczne.

Kursy z dn. 21 grudnia 1936 r.

(Pierwsza cyfra oznacza „sprzedaż“, druga — „kupno“.

Belgi belgijskie 89,83—89,40, dolary Stan. Zjedn. 5,30 1/2—5,28, dolary kanadyjskie 5,30—5,27 1/2, franki francuskie 28,80 — 24,66, franki szwajcarskie 122,20 — 121,40, funty angielskie 28,06—25,92, guldeny gdańskie 100,20 — 99,80, korony czechosłowackie 17,90 — 17,50, korony duńskie 116,44 — 115,60, korony norweskie 131,03 — 130,05, korony szwedzkie 134,43—133,45, liry włoskie 25,10 — 24, marki fińskie 11,51 — 11, marki niemieckie 123 — 118, szylingi austriackie 96 — 95.

## Kursy nieurzędowe z końca okresu.

8% Poż. z 1925 r. (Dillon) 62,50 — 61,75, 7% Poż. Śląska 54,50 — 53,25, 7% Poż. m. st. Warszawy 54 — 53 3/8, 4% Poż. Konsolidacyjna w większych odcinkach 50,75—50 7/8 — 50,75, w mniejszych — 49,75 — 49,25 — 49 3/8.

## Zamiejscowe.

### Łódź.

(15.XII, 17.XII, 18.XII)

3% Prem. Poż. Inwestycyjna: I-em — 66,25 — 66,75 — 66,25, II-em 65—65,75 — 65,25, Dola-

rówka 47—47,10 — 47, 4% Poż. Stabilizacyjna 457.

## Kraków.

(14.XII, 17.XII)

Akcje: Banku Polskiego 106,50 Zieleniewski Fitzner — Gampar 17.

## Poznań.

(14.XII — 18.XII)

Dolarówka 46,50, listy zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego: 4 1/2% serii L. 45 — 44,50, 4 1/2% serii K. 45 — 44,50.

Akcje: Bank Polski 106.

## Z przemysłu włókienniczego

W czasach ostatnich ukończone zostały rokowania w sprawie przejęcia przez spółkę akcyjną N. Ejtingon i Ska Zakładów Przemysłu Bawełnianego Pabianickiego, dawniej R. Kindler w Pabianicach. Kwota nabycia 60 proc. akcji fabryki, znajdujących się w posiadaniu angielskich grup bankowych, ustalona została na 1.400.000 zł.

Suma ta ma być częściowo wypłacona w gotówce, częściowo zaś uskuteczniiony zostanie rozrachunek z tytułu szeregu kwot, należnych firmie N. Ejtingon i Ska.

W związku z tą transakcją, projektowany jest cały szereg poczynań reorganizacyjnych. Dotychczas firma N. Ejtingon i Ska zatrudniała w fabryce Kindlera na terenie tkalni 500 warsztatów, co stanowi przeszło połowę obsługi tkackiej tego przedsiębiorstwa. Przędzalnia bawełniana ma być uruchomiona dla własnych potrzeb, natomiast nie zdecydowana jest kwestia wykończalni, która służyć będzie w obecnym stanie dla celów fabrycznych nabywcy, bądź też przerobiona zostanie na apreturę bawełnianą.

## Z ruchu wydawniczego

Wyszedł z druku Nr. 23 z dn. 12 grudnia r. b. „Przewodnika Ubezpieczeniowego“, wydawanego przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych i zawiera treść następującą:

K. Secomski: Zadania koasekuracji i reasekuracji. Inż. J. Chybowski: Technika szacowania szkód gradowych. M. K.: Ogień a pożar — kronika.

Wyszedł z druku Nr. 28/29 dwutygodnika Polityka Gospodarcza z dnia 15 grudnia r. b. Numer ten został poświęcony sprawie reformy rolnej.

Na treść numeru składają się artykuły następujące: S. L. —

Reforma rolna — Minister Poziński. E. Hatten Czapski — Niepodzielność gospodarstw i spłaty rodzinne. Józef Winiewicz — Polska Zachodnia wobec reformy rolnej. Tadeusz Bernadzikiewicz — Etycyzm anonimowy. Sprawa asekuracji poznańskiej. Biurokratyczna konspiracja „samorządu“ gospodarczego. Czy naprawdę biją? (rzecz o Instytucie Badania Konjunktur). Była murowana, będzie drewniana. Pierwsze owoce francuskiej dewaluacji. Cassel o robotach publicznych. Nieprzystojna napaść.

## Na Gwiazdkę podarek elektryczny

### Dlaczego?

Dlatego, że aparaty elektryczne są

**użyteczne** — stale gotowe do usług, szybkie i niezawodne w działaniu

**tańskie** — w użyciu dzięki niskim cenom taryfy blokowej

**estetyczne** — mają piękne kształty i staranne wykończenie

**trwałe** — służyć mogą całe lata.

## DOM BANKOWY

## WINCENTY WOLAŃSKI

Warszawa,

ul. Nowy-Świat 19

ZALATWIA WSZELKIE  
CZYNNOŚCI, WCHODZĄCE  
W ZAKRES BANKOWOŚCI

Sprzedaż losów Loterii Państwowej



# LOSOWANIA

## Bony Funduszu Inwestycyjnego

po zł. 25 wart. nom.

Zostały wylosowane do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego

w dniu 17 grudnia 1936 roku oznaczone Nr. Nr.:

4245 8286 21487 23039 27906  
37340 38521.

we wszystkich 10-ciu ser-

jach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 694)

Wylosowane bony wykupowane są przez Kasy Urzędów Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

## Zastrzeżone papiery

### Zastrzeżenia Urzędu Śledczego.

Urząd Śledczy ostrzega przed nabyciem, zamianą lub realizacją.

#### 3% Prem. Poż. Inwetyc. I-em.

Ser. 6027 Nr. 43 — 46 Ser. 11130 Nr. 19 — 21 Ser. 16289 Nr. 36 39 — 40 42 Ser. 16290 Nr. 14—15 19 27 28 30 32 Ser. 17586 Nr. 13—14.

#### 3% Prem. Poż. Inwestyc. II-em.

Ser. 6026 Nr. 38 — 40 Ser. 16290 Nr. 28 33 Ser. 17586 Nr. 13—14.

#### 3% Prem. Poż. Budowlanej

Nr. Nr. 778742—44

#### 4% Prem. Poż. Dolarowej

Nr. Nr. 12493 — 500 13001 627322—24

#### 5% Państw. Poż. Konwer.

Na zł. 100 Nr. 4264286  
Po zł. 50 Nr. Nr. 3238623—24 3384592

#### 6% Poż. Narodowa

Po zł. 100 Nr. Nr. 2197126 2107202 2197224 2366425 — 34 2426655 2426681 — 82 2426752 2526194 2526210 2526215 2526217 2526227 2526440 2526708 2991159

Po zł. 50 Nr. Nr. 114121 114130—32 114147 114353 — 54 114380 114696 168557 349332 353515 353533 — 34 353536 353539 353541 353661 — 62 353664 353666 — 67 353669 353678 353682 353684 353686 461529 468448 — 49 468458 468461 — 62 468468 468481 498234 775336 — 39 775349 — 56 775360 775365 775368 775371 — 72 775375 — 77 775379 775382 — 84 775386 775390 917720 929036 1405070 1694942 1694993 — 94 1695000 — 01 1695003 1695005 1695009 — 11 1695014 — 17 1695022 — 23 1695028 — 29 1695031 — 32 1695037 — 38 1695386 — 87 1695392 1695401 — 02 1695413 — 16 1695423 1695425 1695429 1695437 1695439 — 40 1695443 — 44 1695447

1695449 — 50 1695454 — 6  
1695458 — 59 1695461 1695463  
1695465 1695467 1695469  
1695472 1695474 1695482 1695485  
1695490 1695493 1695496 — 97  
1695499 — 500 1695506 — 07  
1695510 — 11 1695513  
1695517 — 18 1695520 1695522  
1695593 1695596 — 98 1695657  
1695696 1695705 — 10  
1695720 — 22 1695727 1695732  
1695734 1695736 1695738  
1695745 1695747 — 49 1695772  
1695793 1695796 1695799 — 801  
1695804 1695806 1695811  
1696001 — 02 1696007 — 08  
1696010 1696013 — 14  
1696019 — 20 1696023 — 24  
1696027 — 28 1696031 — 32  
1696035 — 36 1696043 — 44  
1696046 — 47 1696051 — 52  
1696054 1696056 1696058  
1696060 1696062 1696140 — 42  
1696146 — 47 1696149 — 50  
1696153 1696155 — 56  
1696162 — 63 1696167 — 68  
1696172 — 73 1696175 — 7  
1696182 1696189 1696191  
1696193 1696351 1696356  
1696361 1696366 1696370  
1696374 1696377 1696379  
1696385 1696387 1696389 — 90  
1696392 — 3 1696395 — 96  
1696419 1696425 1696433 — 34  
1696437 — 38 1696444 1696447  
1696449 1696452 — 53  
1696455 — 56 1696854  
1696857 — 58 1697010  
1697062 — 68 1697070 — 71  
1697073 — 74 1697076 1697079  
1697081 — 82 1697084 1697087  
1697089 1697091 1697171 — 72  
1697176 1697178 1697180  
1697182 — 84 1697188 — 89  
1697193 — 94 1697197 1697200  
1697202 — 03 1697205  
1697208 — 09 1697211 1697213 — 16 1697219 — 21 1697223 1697227  
1697229 — 30 1697231 — 32  
1697236 1697453 1831139 1831372 1855846.

#### Akcja Banku Polskiego

Nr. 506474

Urząd Śledczy odwołuje zastrzeżenie 3% Prem. Poż. Budowlanej Nr. 238725

(Urząd Śledczy Nr. k 2 — 762/36, Nr. K. 1 — 89/36, Nr. k. 3 — 178/36, Nr. K. 1 — 93/36 z dn. 11, 15, 15 i 18 grudnia 1936 r.)

### Zastrzeżenia sądowe.

Wydział V Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie **wzbronił** wypłat oraz dokonywania transakcyj.

Wydział V Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie **odwołał** zastrzeżenie, dotyczące

#### 5% Państw. Poż. Konwers.

Po zł. 100 Nr. Nr. 167985 — 88 3545056 — 59.

#### 5% Państw. Poż. Konwers.

Na zł 500 Nr. 4067293  
Po zł. 100 Nr. Nr. 354506 — 09

TOWARZYSTWO FABRYK PORTLAND-CEMENTU

## „WYSOKA“

S P Ó Ł K A A K C Y J N A

Z A R Z A D:

Warszawa, Mazowiecka 7. Adres telegr. „WYSOKA” Warszawa. Tel. 687-85 687-62 675-19 612-87 605-78 206-10 215-05

F A B R Y K I:

1) w Wysokiej Pilickiej przy stacji Łazy, Warsz. Dyr. Kolei Państw.  
2) w Podrosi przy stacji Roś Wileńskiej Dyrekcji Kolei Państwowych

produkują piecami rotacyjnymi

## wysokowartościowy cement portlandzki

wydatnie przewyższający normy brytyjskie i niemieckie.  
Roczna sprawność produkcyjna 450.000 tonn.

Po zł. 50 Nr. Nr. 3141899—900 3257007

(Monit. Pol. 293, 294 i 296 zdn. 17, 18 i 21. XII. 1936).

## Terminarz Akcjonariusza

### Zebrań.

29 grudnia

Sp. Akc. Przemysłu Cementowego „Wiek” w Ogrodzieńcu — nadzwyczajne — o godz. 17-ej w Warszawie przy ul. Wareckiej 11 m. 17.

30 grudnia

Sp. Akc. Łowickie Zakłady Przemysłowe Cukrownia i Rafineria „Irena” w Łyszkowicach — o godz. 17-ej w biurze Spółki w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 5.

Młyny i Tartaki Wągrowieckie Sp. Akc. — o godz. 16.30 w lokalu Spółki w Wągrowcu.

5 stycznia

Tow. Akc. Sukien. Manuf. Leonhardt, Woelker i Gir-

bardt w Łodzi, Sp. Akc. — o godz. 17-ej w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Leonhardta 1.

12 stycznia

Galicyjskie Karpackie Naftowe Tow. Akc. dawn. Bergheim i Mac Garvey Sp. Akc. — o godz. 13-ej w biurze Tow. we Lwowie plac Mariacki 8.

13 stycznia.

Sp. Akc. „Nafta” o godz. 13-ej w biurze Towarzystwa we Lwowie, plac Mariacki 8.

14 stycznia

Zachodnio Małopolska Akc. Spółka Naftowo-Gazowa — o godz. 13-ej w biurze Towarzystwa we Lwowie plac Mariacki 8.

## Odpowiedzi Redakcji

WP. K. Gołębski w miejscu. Niewylosowana i nie nie wygrała.

WP. J. Dzierżanowski w miejscu. Niewylosowane i nie nie wygrały.



PO PODRÓŻY  
SAMOLOTEM

myśl wypoczęta pracuje  
sprawnie, decyduje nieomylnie.

## Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 23 października 1936 r.

w sprawie likwidacji domu bankowego pod firmą: M. B. M. Bracia Zakheim Dom Bankowy w Grodnie.

Na podstawie art. 102 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 321) zarządzam z dniem 1 listopada 1936 r. likwidację domu bankowego pod firmą M. B. M. Bracia Zakheim, Dom Bankowy w Grodnie.

Minister Skarbu  
(—) E. Kwiatkowski

Tabela wartości kuponu bieżącego od następujących papierów procentowych:

Table with columns: Nazwa papieru procentowego, Data płatności, and 15 numbered columns representing coupon values. Rows include various financial instruments like 'Prem. Poż. Dolarowa', 'Oblig. Komunalne', and 'Państw. Renta Ziemska'.



UWAGA: Poczynając od dnia 10 lipca 1934 r. obowiązują następujące zamienne obliczenia dla papierów wartościowych i wartości kuponu bieżącego w złotych w zlocie w 1924 r. oraz w walutach obcych...

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 93, tel. 6-38-19. ADMINISTRACJA: ul. Ś-to Krzyska Nr. 25, w Domu Bankowym „Józef Skowronek i S-ka, Spółka Komandytowa” tel. 506-34. Administracja czynna z wyjątkiem świąt i niedziel od godz. 9-ej do 16-ej. Konto P. K. O. Nr. 27111. Warunki prenumeraty w Warszawie i na prowincji: rocznie zł. 20.— półrocznie zł. 10.— kwartalnie zł. 5.— miesięcznie zł. 1,80. Zagranicą rocznie zł. 26. Numer pojedynczy 50 groszy. Cena ogłoszeń: strona zł. 800.—; 1/2 strony zł. 450.—; 1/4 strony zł. 250.—; 1/8 strony zł. 150.—; 1/16 strony zł. 100.— Drobne ogłoszenia: po zł. 1 za wiersz milim. lub jego miejsce.